

PŘÍTELE LIDU.

ROČNÍK IX.

WILBER, NEBRASKA, VE ČTVRTEK, DNE ŽÁŘÍ 3. 1900

ČÍSLO 52

Telegramy zámořské.

Zmatky čínské.

Londýn 30. srpna. Mezi Taku a Pekingem došlo k velkému vzrušení, neboť čínští rolníci napadli boxery, s nimiž sváděl krvavou bitvu. Padlo zde 1500 boxerů a mezi nimi nacházeli se i princ Tuan.

Čínský vyslanec v Londýně Lich-Chen Lefonhob, který praví, že má stále a pravidelné spojení s Lee Hung Changem, udává, že Lie žádá si mti jistě dva další mandarinů, jež by mu byli nápomocni při jednání s velmoceři o mír.

Londýnský "Daily Telegraph" obdržel dne 29. srpna zprávu od svého zpravodaje v Taku, nž se o známé, že poměry mezi Rusy a Japonci stále se přibližují a že obě mocnosti vysazují, ano přímo zaplavují vojskem severní kraje čínské. Mezi Ruskem a Japonskem datuje se ono napjetí od doby, kdy Spoj. Státy a Anglie prohlásily, že nevedou s Čínou žádnou válku.

Očekává se, že Rusko vyvezde o statní mocnosti, aby své vojsko z Pekingu odvolaly, poněvadž vylouci jsou již v bezpečí a vojsko jejich nemá tam více co na práci.

Kraje mezi Taku a Pekingem jsou hrozně spustošeny, poněvadž venkovský lid protivil se boxerům a pobíjel je. Boxerové pohybuji se směrem k Shangtung a hrozně přehájí od hlavního voje, vracející se do svých domopát.

Frankforter "Zeitung" uveřejňuje zprávu ze Shanghai, že tam odhaleno bylo spiknutí ku vypálení celého města. Evropané hrozí se toho, nebo plán ten by se dal velmi snadno provést, poněvadž na hašené nějaké v Shanghajských ulicích ne může být ani pomyslen.

Místokrál Ya v provincii Shen Si, vyzval naléhavě velitelské evropské vojska v Chee Foo, aby přispělo mu na pomoc, an ohrožen jest boxery.

V Moskvě úplně se popírá že by Japoncké vojsko bylo dohonito a zjalo česářovnu vdovu a česář Kuang Hsu. Má se za to, že česář byl zabit a česářovna že uprchla do Yegala, 140 mil od Pekingu. Jest to totéž místo, kam uprchla v roce 1860 když Francouzové a Angličané okupovali Peking.

Buda-Pest 29. srpna. Guzepe Temezko, soudruh Luchiniho, který zavraždil rakouskou česářovnu ve Švýcarsku a který ode dne vrazdy též zmizel, byl dnes zle lapen a uvězněn.

Gen. Chaffer obdržel rozkaz aby se svým vojskem ustoupil nazpět k Tien Tsai.

HROZNÁ OBŽALOBA PROTI RUSŮM.

Chicagoý časopis "American" přinesl v nedělním svém čísle hroznou obžalobu na ruské vojsko v Číně a obžaloba ta pochází z pera korespondenta Joaquina Millera. Miller popisuje z počátku hroznou bitvu u Tien Tsai a pak to, co pon nastalo. On popisuje hrůzné scény, které následovaly. On viděl mrtvolky povražděných Číňanů ležeti na ulicích a popisuje srovnost ruských vojáků, vrazdy žen a dětí.

O vypálení Yong Ku píše Miller takto:

"Když minuli jsme Pei Ho a přešli vodu u Taku, zastavili jsme se, abychom vyjetili, co jest pravdy na kolujících hrozných pověstech a zblášenosti ruské. A tu šle dali jsme, že Rusové řádili zde běsně, hře než divoši, kterýchkoliv dlu světa.

Snad jste čli, že Sibířský pluk ruský, vypálil a vydrancoval Yong Ku, dal se na pochod do sousední vesnice a že vojáci při tomto pochodu parádovali s nemluvnaty na bojonetech nabalánými.

Be mnou cestuje soudruh z Manily a když přišli jsme asi na míli od Yong Ku, uzeřl jsem k nám zoufale přeháňející Číňana a za ním hnal se několik bílé oděných vojáků obutých ve velkých botech. Nešťastný Číňan upadl a tu Rusové donohou ho, pařami raňice lebkou rozřítali. Poslal jsem na to místo vozu od 2. pluku Spoj. Států a ten vrátil se s dělovou, že neobžal do smrti jest utlučen. Ru-

sově sdělili mu, že prý to byl vězeň a že nechtěl pracovat na cestě, nýbrž dal se na útěk. A proto je zabili způsobem barbarským.

Po dobytí Taku, Rusové jali se pronásledovati Číňany až k nejbližší stanici, kde však jiní Číňané vpařili Rusům do zad u Yong Ku. A tu prý Rusové nemohli ničehož ji ného činiti, než zapáliti město, až jest nepopratelnou pravdou, že jej napřed úplně vydrancovali a sice za příšerné masakry, vraždice nevinných dětí, bezbranné ženy, nabodaváje na bajonety nemluvnata a pochoduťce s nimi po ulicích, jako trofje svého vítězství. Za podobné činy stýděl by se ten nejzhoršavější americký Indián.

Dále popisuje Joaquin Miller další hrůzy války, že totiž příjdouce do jednoho městečka našli zde dva čínské hochy, krmící se masem padlých Číňanů na ulici. Po free viděli plaviti mrtvolu ženy, dítě se těsně k prsou vinoucí. Mnoha žen a dětí vrhlo se do vln řeky, aby šli zběhšijm a krvežíznivým Ruskům. Má se za to, že počet oněch povražděných nešťastníků a těch, jež ve vodách zhybnuli obnáší od 15.000 do 50.000. Hrozně zohavěné mrtvoly ponechány na ulicích. Živoucí Číňané přisahal hroznou pomstu Rusům.

Anglie rozhodla v posledních dnech své vojsko z Pekingu neodvolat.

Milan 29. srpna. Břesči, vrh králem Humberta byl dnes uznán vinným královraždy a odsouzen na doživotí do žaláře. V Itálii totž byl trest smrti zrušen již před mnoha léty.

Břesči také ku činu se přiznal a podotkl, že krátce zavraždil proto, aby zabil lid bídy a nouze, a "jedním jsem z vlastních pohutek, ne jakožto zločince, spojence v tomto skutku" -- doložil velmi hlasitě.

Police natáhla však u něho listiny od anarchických družstev v Americe a jeden jeho spoluvinník byl včera zatčen v Carasa. Zove se Antonio Teprato.

V listinách u Břesčeho nalezl, aby zabil lid bídy a nouze, a "jedním jsem z vlastních pohutek, ne jakožto zločince, spojence v tomto skutku" -- doložil velmi hlasitě.

Police natáhla však u něho listiny od anarchických družstev v Americe a jeden jeho spoluvinník byl včera zatčen v Carasa. Zove se Antonio Teprato.

V listinách u Břesčeho nalezl, aby zabil lid bídy a nouze, a "jedním jsem z vlastních pohutek, ne jakožto zločince, spojence v tomto skutku" -- doložil velmi hlasitě.

Police natáhla však u něho listiny od anarchických družstev v Americe a jeden jeho spoluvinník byl včera zatčen v Carasa. Zove se Antonio Teprato.

CHICAGSKÝ ČASOPIS "AMERICAN" PŘINESL V NEDĚLNÍM SVÉM ČÍSLE HROZNŮ OBŽALOBU NA RUSKÉ VOJSKO V ČÍNĚ A OBŽALOBA TA POCHÁZÍ Z PERA KORESPONDENTA JOAQUINA MILLERA.

Miller popisuje z počátku hroznou bitvu u Tien Tsai a pak to, co pon nastalo. On popisuje hrůzné scény, které následovaly. On viděl mrtvolky povražděných Číňanů ležeti na ulicích a popisuje srovnost ruských vojáků, vrazdy žen a dětí.

O VYPÁLENÍ YONG KU PÍŠE MILLER TAKTO:

"Když minuli jsme Pei Ho a přešli vodu u Taku, zastavili jsme se, abychom vyjetili, co jest pravdy na kolujících hrozných pověstech a zblášenosti ruské. A tu šle dali jsme, že Rusové řádili zde běsně, hře než divoši, kterýchkoliv dlu světa.

Snad jste čli, že Sibířský pluk ruský, vypálil a vydrancoval Yong Ku, dal se na pochod do sousední vesnice a že vojáci při tomto pochodu parádovali s nemluvnaty na bojonetech nabalánými.

Be mnou cestuje soudruh z Manily a když přišli jsme asi na míli od Yong Ku, uzeřl jsem k nám zoufale přeháňející Číňana a za ním hnal se několik bílé oděných vojáků obutých ve velkých botech. Nešťastný Číňan upadl a tu Rusové donohou ho, pařami raňice lebkou rozřítali. Poslal jsem na to místo vozu od 2. pluku Spoj. Států a ten vrátil se s dělovou, že neobžal do smrti jest utlučen. Ru-

sově sdělili mu, že prý to byl vězeň a že nechtěl pracovat na cestě, nýbrž dal se na útěk. A proto je zabili způsobem barbarským.

Po dobytí Taku, Rusové jali se pronásledovati Číňany až k nejbližší stanici, kde však jiní Číňané vpařili Rusům do zad u Yong Ku. A tu prý Rusové nemohli ničehož ji ného činiti, než zapáliti město, až jest nepopratelnou pravdou, že jej napřed úplně vydrancovali a sice za příšerné masakry, vraždice nevinných dětí, bezbranné ženy, nabodaváje na bajonety nemluvnata a pochoduťce s nimi po ulicích, jako trofje svého vítězství. Za podobné činy stýděl by se ten nejzhoršavější americký Indián.

CISNEROS INTERPELUJE VLÁDU.

Señor Salvador Cisneros Betancourt, po dvakrát zvolený prezident kubánský, přítomný v New Yorku se nacházející, dovolává se amerického národa a interpeluje zrovně naši vládu, aby Kubě dána byla samospráva a neodvolatelná, a přítomný stav věcí na Kubě dlouho udržeti se nedá. "Zlá vláda bude nás neustále takto klamati a udržovati na dále v poddanství jako to má v úmyslu učiniti s Filipíny, tedy nezne nic jiného očekávati, než všeobecně vzbušení a krevpiti na celém ostrově." -- praví Cisneros. -- "Nechá-li vláda dojeti k tomu aby na Kubě došlo k vzbušení předsvěděl se záhy, že stav ten bude desetkrát horší, než jaký n Filipínech panuje. Vláda, jakou nám poskytl dosud Spoj. Států, třeba pod liberálním gen. Learnerem Woodsem, jest přece láskou despotickou, jest tyranickou a řadou utlačování kubánského lidu právě tak, jako za dob Weylera, Bismarckem a General Woodsem -- tak se aspoň očekávalo -- měl dát své politice na Kubě zcela jiný směr. On měl svolati národní konvenci a zle měla být utvořena konvencce vyhovující požadavkům Spoj. Států a neb ohlašiti, že Kuba ostane pod vojenskou vládou. Leč to ani ono dosud se nestalo a my žádáme nyní neustupně za svolání takové konvence." -- Cisneros mluví tu jmenem všech předků a vědců kubánských, kteří jej k tomu splnomocnili. On bude zvolen za stupem z každého kraje, jež bude si přáti, nebo má zvolen býti po třetí prezidentem kubánské republiky.

Cisneros praví dále:

"Národ Spoj. Států musí býti zpraven o tom, že vojenské autority zpronevěřily se svému poslání, nebo jednali libovolně, nezákonitě, ignorující úplně všechna práva kulánského lidu. Členové vojenské vlády na Kubě buď úplně nic a ne lidskou tvář, mimo svého strážce. Konstantinopol 1. zář. Dnes slaveno v Sultánově paláci 24 let jeho nastolení. Sultan Abdul Hamid přijmal celé dopoledne své ministry, vysoké důstojníky, úředníky, zástupce cizích mocností, umělece a hodnostáře, jež mu blaho přáli. Slavnost děla se se vši možnou okázalostí a pompou. Turecké listy přinášejí o sultánovi vzletlé a nadšené články a básně a města i přistav tonuly večer v moři slzami. Na gondolách po ulicích, v kavárnách i kostelích, pěny jsou hymny sultánské. U večer požádal sultán v Yıldiz Kiosku skvělý banket, k němuž pozván byli dvorští hodnostové, zástupci cizích mocností atd.

TELEGRAFICKÉ ZORÁVY AMERICKÉ Z WASHINGTONU.

Pět mocností dohodlo se na tom, k návrhu Ruska, že odvolají své vojsko z Pekingu a dvě proti návrhu protestují. Čtyři mocnosti uznaly Li Hung Changa za zástupce vlády, oprávněného k vyjednávaní o mír, leč vyzývají jej, aby jim předložil pověřující listiny, tak aby všechna uzavřená a usnešená co právo platná obstáti mohla.

Mocnosti, jež protestují proti návrhu Ruska, jest Německo a Itálie. Pro návrh pak jsou Spoj. Státy, Rusko, Japonsko, Anglie a Francie. Německo a Itálie združá se uznati Li Hung Changa, kdežto Francie suad by jej uznala, ale bře v pochybnost jeho pověřující listiny, které píše si mti náležeti prohlédnuty, než přikročeno bude k nějakému jednání. Leč druhé vlá-

TAKÉ MONROVOU DOKTRINU.

Ožen bohatý pruh země v Alasce, na nějž si hrabíva Anglie učinila nárok, byl jí prezidentem McKinleym dobrovolně postoupen a vláda americká v oněch teritorích stržena a nahrazena vlajkou Johna Bulla. Tak tedy zachováva naše vláda Monroeovu doktrínu, jež říká, že žádná cizí moc nesmí zde sřiti svou moc a neb panství své. Spojené Státy koupily své doby Alasku od Ruska a od té doby také nepřetržitě Spoj. Státy užívaly a držely ono území dle vřtěných hranic. Záhy po uzavření koupě učinila Kanada nárok na jistý pruh země -- totiž právě na ten nejbohatší na minerale, hlavně na zlato -- leč žádný ze čtyř od té doby se vystřídavších premiérů neodvážil se vyvolati tuto otázku, až teprve nyní učinil tak Laurier, sledáv doba, hlavně ale vládu Anglii tak přiznává, že nepovede proti tomu ani dost malý protest. Za si Anglie ožen v řeči stojiť pruh země jednoduše přivlastnit. Cleveland zaslal své doby vládu Anglické utamatním, když Anglie pokusila se ukradnouti kus Venezuely, řka že Spoj. Státy musí v této věci řídit se Monroeovu rukou a že nřik k tomu nesvolí, aby Anglie jelinou přf země Americe se si přivlastnila. Toto vážné vystoupení Clevelanda a v zápatí následující akce kongresu, zlekly Johna Bulla, že od té doby ani neděl. Až teprve nyní vzpomněla si opět Anglie na onen svůj "nárok" v Alasce, požádala jej zpět a prezident, aby si roztomilého sonda nerozhodával, postoupil mu zbaběle sjebhatší pruh Alasky, za nějž národ Rusku řádně koupil cenu zaplácil. V řeči stojel pruh země zřejmě 200 čtv. mil a Hay-Pauncefote a McKinley učinili smlouvu, nž postoupen jest Anglii. Jedná se zde ovšem ještě o to, zla senát tento skutek Haye a McKinleyho schválí, což bude-li McKinley znovu zvolen prezidentem, se také skutečně stane.

JE MCKINLEY DOSUD PREZIDENT?

Podle trzenc rep. časopisů má me ty nejlepší časy, leč různé události tomu nenasvědčují. Tak oznamuje se z Fall River, Mass., že hrozí vypuknutí stávka ve všech oborech textilního průmyslu, který dle tvrzení hlásných trub republikánských, jest na tak vysokém stupni. Společnosti přádelem oznamují totiž, že dnem 1. zář. budou mučeny sřiti mzu všem tkalcům o devět procent, s čimž ovšem dělníci, beztak skrovnou mzlu mající spokojili se necht a hrozí tudíž počtem 1.000.000 stávkou. A tu nam nam napadá otázka: Je McKinley dosud prezidentem?

Učet na \$10 000 za smrt.

Jeden z největších úctů, jaký kdy snad za služby lékařské byl po dáno, přeložil minul sobotu dr. J. M. McCormack z Bowling Green proti pozůstatosti zavražděného guvernéra státu Kentucky, Williama Goebella v Louisville, Ky. Účet za ošetřování raněného za dva dny obnáší pouhých \$10.000. Účet ten jest podepsán zrovně i bratrem zavražděného Goebella, který raněného ošetřoval. Rána byla smrtelná a jelikož raněný chřl krev, použito bylo selého roztoku k zastavení jí. Poněvadž však raněný nemohl polykati vzto utolisti k in žekci roztoku nemocnému pod káži a to hrdla, aby život jeho byl co možno nejdéle prodloužen, leč později ovšem sledáno, že všecko u oním marným jest a že Goebel musí umřít. Když pak dostal se bratr raněného, Arthur Goebel, žádal lékaře aby s ním ostal po tak dlouhou a nemocného, pokud bude živ a držel se práce v Bowling Green, čemž dr. McCormack vyhověl, ale počítá si za \$10.000. Účet ten pak bratr zavražděného Goebella podpisem svým schválil a k vyplacení doporučil. Nepochybně, že bude-li účet vyplacen, dostane za to Arthur Goebel svou odměnu!

NA STOPĚ VRAHU.

Frank Peyton, Alias Hammond, Howard Atty, nyní ve vězení St. Louiském se nalézající a pro vlnupřání obviněný, vyznal se nálezníku policie Nelsonovi ze Sioux City,

za, že měl účastenství při zavraždění Johna Robinsona, bohatého kontraktore v Sioux City v noci dne 29. prosince 1899. Dále podal Peyton nálezníku takové informace, že bude mu snadno dostati se n stopu dráhého pachatelé vraždy Jack Masonovi, za nřímž se Nelson již hned v sobotu pustil. Peyton udává, že Mason zavraždil Robinsona sekerou v jeho ošim, načež jej raketěji revolveru dobil. Pak roztrhl dynamitem pokladnu a u krádnouce zde značnou sumu peněz upřihli. Sekerka, nž byl Robinson zavražděn, byla také skutečně nalezena v místě, které Peyton označil.

AMERICAN ANGLICAN.

William Trap Hodges, dříve v Savannah, Ga. nyní v Transvalu v Jižní Africe bydlící, vyzval Reginalda Grant Daltona z Omahy na souboj. Před několika měsíci psal Hodges kongresníku Lesterovi v Georgie o poměrech v Jižní Africe, při čemž ostře kritisoval britické vojsko a vřičoval zbaběle jeho chování v jistých případech. Dalton jest Angličan a když pak udání Hodgese objevilo se na veřejnosti, tu Dalton vyzval kongresníka Lesteru, aby přitěle svého vyzval k neodkladnému odvolání těchto jeho výroků. Lester však nechal vyuzvatí ne pověsmitel a tím vše považována za skončenou. Leč tu Hodges, zvěděv o vyzvání Daltona, telegrafoval mu do Omahy, že jest hotov setkati se s ním v souboji, kdekoli a kdykoliv si tento tobo přáti bude. Dale podotýká, zla má Dalton nějakou krev, tedy že jí může vyvedit nejen za sebe, ale i za své zbabělé krajany. Leč jak se sčeluje, nemže p. Dalton, který má býdliti 25 31 Spencer Str. býti nalezen v Omaze an odjel prý na vřelod. Již v roce minulém Dalton, který jest Angličan nevědněho vzdělání a nadšený vlastence, dopsal delší dopis do World Heraldu, brav v ochrana anglickou vládu a vojsko anglické. Nyní bude muset buď se bít a nebo odvolat, zda chce z trůbu tohoto vyzvanouti se čt.

KRVAVÉ VOLBY

odbyvaly se ve čtvrtek min. týden v Jižní Carolině, kde na mnoha místech došlo ku krevpiti, při čemž více lidí bylo usmrceno. V Columbia došlo při volebním osudí ku krvavé řeči. Jistý John Bessinger ušití útok na občana Crum Sunvaha a z počátku dal se do sebe pěstati. Sunvahovy přípatelé, tasili revolvery a Bessinger byl na místě zastřelen Sunvah a Ed Crum smrtelně střelen byl do ramene. V West Dunlin došlo taktéž ku krvavé rvačce na nože, klacky, revolvery atd. Zle prali se přiznávají prohibičního kandidáta Hoyda s jeho protivníky, při čemž jistý Jordan Pikey byl třikráte střelen a zemřel. Jistěmu Owensovi byla ruka v zá pěstí téměř úplně přiznata a bratra jeho rozřáná břich. Mimo toho bylo více jiných voličů poraněno.

HRDINA ZABIT.

Nedaleko Chicago zabil se, nešťastnou náhodou spajna z vlaku tráhy Pennsylvánské, jeden z historických hrdinů této země, Col. Geo. H. Lind, z Charlestonu, Pa., který při hrozném povodni Johnstonské žitstie lidských životů zachránil. Lind bydlil tehdy na vyšině u Johnstonu a když protřela se tenkrát hráz nádržky a obrovské spousty zapluly celý kraj. Sotí rychle vor a po čtyři dny a noci pracoval neunavně, až by jedl nebo spal, zachraňuje tonoucí lid a poží tá, se že jich na 1000 zachránil. V poslední době zaměstnan byl Lind u Illinois Steel Work v South Chicago.

JEST PRŮ PO VÁLCE S ČÍNOU.

Tajemník Root praví, že válka s Čínou jest u konce a celá záležitost skončena bude co nejdříve cestou diplomatickou. Tu a tam ovšem dojde ještě k nějaké šarvátké, leč to bude vše úplně bezvýznamno, nebo armáda nemá více v Číně ni čeho na práci a jedná se pouze o to, aby diplomaté se shodli. Japoncko a Rusko svolily ovšem jednati s Lee Hung Changem, co splnomoc-

ným zástupcem vlády čínské, leč Francie to dosud neschvaluje a přfem, jež leží na bředě. Vláda totiž, která Libo ustanovila neexistuje, uprchla totiž a proto její právo mocnosti v tomto ohledu bře se v pochybnost. Ostatní vlády o všem k tomu všemu dosud mlčí. Rusko i Japonsko chce okupovati zimní palác česářský v Pekingu a tu především o to se jedná, dohliti mezi nimi nějakého dorozumění.

AMERICKÉ DÁMY.

Pi. Vonnice Knowles Turner, mladá slibná dáma z Washingtonu, za městsná v pokladnicím úřadě ve Washingtoně vyvolala nemalou sensaci zadáním žaloby o rozvod od svého muže Wm. P. Turnera, syna senátora z Washingtonu. Nikdo nebyl totiž tuší, že Knowlesova jest provdána. Sňatek děvčete jest vřice romantický, ostře charakterisuje její lehkomyšlnost a dobrodružnost amerických děvčát. Žalujet udává, že byla oddána Wm. Turnerem v Alexandria, Va., letos z jara, že však s ním ani jedinou hodinu jako žena nežila a učinila tak pouze z neukrotitelné touhy dostati se do Paříže na výstavu. Za tou přfčinou žádala komisaře výstavy, Peckera, o nějaké místo, leč tento pravil, že by jí místo mohl poskytnouti, kdyby byla vdaná, však svobodnou děvčeti místo dáti nemže. Ko nechtěl jí poradit, aby se "jen tak na oko" provdala za Turnera, že on s ním promluvil a tento zajisté mladé a slibné dáme tak nepatrnou službyčku neodepře. A Turner také neodepřel, leč věd si více nevšimel. Nyní však nahlédla Knowlesová, že by sňatek mohl mti pro ni v budoucnosti osudné následky a proto zadala o rozvod. Byla tedy v lanou, ale s mužem nežila, aniž se lo Paříže na výstavu dostala, nebo Peck nepochovil na svůj slib zapomená a žádné místo jí neposkytl.

VELKÁ STÁVKA SKONČENA.

Minulou sobotu skončena byla v New Yorku jedna z největších, po 26 týdnů trvajících stávek tamních doutníkařských dělníků, jež konečně stávka vyhrála. Byla to nejdelší stávka v historii doutníkařských Unif. Stávka ovšem úplně skončena není, leč dvě největší firmy odtrhly se od ostatních a přistoupily na podmínky stávkáři. Na prvním místě jest to Hilston Cigar Mnf. Co., která otevřela v pondělí dlny 500 dělníkům a dělnicím. Dále McCoy & Co., zahájila práci s 250 dělníky. Stávka tako rozřřila se v New Yorku, na Philadelphii, Lancasteru York a McSheerytown v Pennsylvánii, kde stávkáři asi 3000 dělníků a dělnice a Mezinárodní Unif doutníkařskou stál tento strajk více jak \$300.000. Jak mnoho ztratili továrníci se neudává, až jest jisto, že škoda jejich jest nejméně dvojnásobnou.

UHLENE DOLY.

Krajané zaměstnaní v uhelných dolech, velmi často bývaj střeženi kašlem. Ngučin-li něco proti takovému kašli, může ve vyzinnosti choroba velmi nebezpečná souho. Totéž platí o všech, kdož zaměstnaní jsou v prachu, konfi a děrnů. Každý měl by mti doma Severny Balsám pro plíce a alespoň večer před spaním vzřti dávku. Zechoval by si tím zdraví své na dlouho. Pan John Vasily z Croyhtonu, Pa., o tom píše: "Oznamuji vládu učinila všechny nožré kroky k odstranění jí. Guverner Brady píše: "Vyděl jsem ze Sitky 11. července dopoledne a přijel jsem sem dnes 3. srpna 1900. Činili jsme zástávku v Yukonu, kde máme k tomu přifčinnost, navštívil jsem domorodce za přfčinou vyšetření stavu, v jakém se nalézají. U osady zvané Grayling sledal jsem, že v každém stánu řádil nemoc mezi lidem a že každá rodina naléza se ve stavu bédném. Nemocní leželi zde na holé zemi, chropřti nařikají a o pomoc prosí. Viděl jsem tu čilovka seděti na bédném loži úplně nahého, který trapeň byl prukým kašlem, stějnaje hrozná a prose ná o pomoc. Žádné pomoci tu není. I domácí obchodník, jež přece tu a tam něčeho opatřil, lež nemocen. Dnes ráno přistála zde loďice, jež opeřovala břehy Alasky a ostrov sv. Vavřince a kapitán vypravuje, že i tam hrozná řádí bída mezi domorodci. V některém táboře zabynu- la již jedna polovina obyvatelů a každá celná úředník mohl pomoci, obmezena úmrtnost na jednu čtvrtinu. Mezi lidem panuje již z počátku podobný chřipce, leč v zápatí dostavuje se zápal, nebo spála nebo

ové. Domorodci jsou úplně otupělí, nevědouce, kde by se nějaké pomoci dovolali. Pokladnicím úřad nechtě toho vezme na vědomost a postará o co možno rychlou pomoc."

OSU LUÁ SRAŽKA VLAKŮ.

Bědné neštěstí událo se min. pondělí na dráze Philadelphia Reading a Haultfield, Pa., as 27 mil severně od Philadelphie, kde srazil se osobní vlak s vlakem mlékařským, jedoucím do Philadelphie. 13 osob bylo na místě usmrceno a asi 30 zraněno, z nichž nejméně polovina podlehne poranění. Osobní vlak byl však vřetně, vozové vřetelky do Bethlehem, Pa., a nešťastné muselo zavřeno býti trestuhodnou neopatrností telegrafistů. Strojvedoucí osobního vlaku, vřa hrozil nebezpečí spustit ještě brzdy, leč vlak nákládář byl tak rozjet, že nemohl býti zastaven a narazil na vlak osobní s takovou prudkostí, že parostroj odhozen byl stranou a první dva vagony úplně v páli rozřtěny, jako by je pluhem rozbrádl. Jakmile došla správa o neštěstí do Philadelphie a okolních měst, spěchal sem lid a záhy zde bylo asi 30 lékařů, jež raněným poskytlí ošetření. Z Betlema dostavilo se sem nejméně 5000 lidí a každý pomáhal dle své možnosti. Vozy byly rozmáčkány jako skořábky vejce a pod troskami upřeli a stěnaní raněni nešťastníci. Vyšetřování koroneru nezjistilo dosud ničeho. Někteří svědci udávají, že neštěstí zavřinl strojvedoucí vřetelného vlaku, který na stanici neležel té instrukci obřel, kdežto jiní navštívili. Ztraceni vlaku svědčí vyhýbavě a neurčitě. Na vřetelní vlak prodáno bylo 1500 lístků.

MOR V ALASCE.

Guverner Brady z Alasky poslal tyto dny tajemníku Hitechcockovi ve Washingtoně přpis, datovaný v St. Michael, dne 3. srpna, v kterémto dopise popisuje bídu, jaká panuje na Alasce, se žádostí, aby vláda učinila všechny nožré kroky k odstranění jí. Guverner Brady píše: "Vyděl jsem ze Sitky 11. července dopoledne a přijel jsem sem dnes 3. srpna 1900. Činili jsme zástávku v Yukonu, kde máme k tomu přifčinnost, navštívil jsem domorodce za přfčinou vyšetření stavu, v jakém se nalézají. U osady zvané Grayling sledal jsem, že v každém stánu řádil nemoc mezi lidem a že každá rodina naléza se ve stavu bédném. Nemocní leželi zde na holé zemi, chropřti nařikají a o pomoc prosí. Viděl jsem tu čilovka seděti na bédném loži úplně nahého, který trapeň byl prukým kašlem, stějnaje hrozná a prose ná o pomoc. Žádné pomoci tu není. I domácí obchodník, jež přece tu a tam něčeho opatřil, lež nemocen. Dnes ráno přistála zde loďice, jež opeřovala břehy Alasky a ostrov sv. Vavřince a kapitán vypravuje, že i tam hrozná řádí bída mezi domorodci. V některém táboře zabynu- la již jedna polovina obyvatelů a každá celná úředník mohl pomoci, obmezena úmrtnost na jednu čtvrtinu. Mezi lidem panuje již z počátku podobný chřipce, leč v zápatí dostavuje se zápal, nebo spála nebo

KAŽDÁ ZMĚNA TEPLOTY, KAŽDÉ NÁBLE OCHLÁZENÍ, KAŽDÉ VĚCHOVÁNÍ PRACHU A JINÝCH LÁTEK PŮSOÍ NA PŘFCE ZNAČNOU MĚROU. I TOTOŽNÉ TĚLO VLVIVM TĚMTO PODMÍNĚM; NASTANE ŽÁNO PŘUDĚK, PŘI NĚMŽI BŮJE TĚLO TĚKAVKA PĚNHOV. KAŠL, PRVNÍ TO PŘIČINÁ CHOROBY, SE DEJNĚ HORŠÍ; NEUŽÍNĚMELI OPATŘENÍ V ČAS, VYDANÍ BŮJE NEUŽÍNĚMELI HORŠÍM NEMOCEM. PŘEDJĚTÍ JE MŮŽEME SEVERNŮM BALSÁMEM PRO PĚICE, NEJLEPŠÍM O PROSTŘEDKEM PROTI KAŽDÉMU KAŠLI. CENA JHO JEST 25 A 50 CENTŮ. NA PROJEZD VE VĚCH LÉKÁRNÁCH A OLEHOVĚCH S LÉKY. NA KAŽDÉM OBLAU NALÉZNETE PŮPIS VYRABITELĚ, JAKO DŮKAZ PRAVOSTI LÉKU. Bez toho pŮp isu není lék pravý.